

**Zadeva: Mnenje Ministrstva za javno upravo
– uveljavljanje izjeme poslovne skrivnosti v postopku po ZDIJZ**

Ministrstvo za javno upravo kot organ v čigar resorno pristojnost sodi Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06-UPB2 in 117/06-ZDavP-2; v nadaljevanju: **ZDIJZ**), v skladu z določilom 1. točke drugega odstavka 32. člena ZDIJZ podaja mnenje v zvezi z uveljavljanjem izjeme poslovne skrivnosti v postopku po ZDIJZ.

i) Poslovna skrivnost na podlagi ZDIJZ in ZGD-1

V postopku po ZDIJZ velja načelo prostega dostopa do informacij javnega značaja (5. čl. ZDIJZ). To pomeni, da so praviloma vsi dokumenti oziroma podatki, s katerimi organ razpolaga javni, kolikor glede njih ne obstajajo legitimni zasebni oz. javni interesi na podlagi katerih glede njih potrebno zagotoviti zaupnost. V 1. odst. 6. čl. ZDIJZ so določene izjeme od dostopa, med katerimi je tudi t.i. poslovna skrivnost.

2. točka 1. odst. 6. čl. ZDIJZ določa, da je izjema od prosto dostopnih informacij podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l. RS št. 42/06 s spremembami in dopolnitvami; v nadaljevanju: ZGD-1) loči dva kriterija za opredelitev poslovne skrivnosti, glede na to, na kakšni podlagi je prepovedano razkritje poslovne skrivnosti. Po 1. odst. 39. čl. ZGD-1 je poslovna skrivnost lahko podatek, ki ga določi družba s pisnim sklepom. S tem sklepom morajo biti seznanjeni družbeniki, delavci, člani organov in druge osebe, ki so dolžne varovati poslovno skrivnost (prvi odstavek 39. člena ZGD-1; t.i. **subjektivni kriterij**). Ne glede na to pa se za poslovno skrivnost štejejo tudi podatki, ki kot taki niso določeni s sklepom družbe, pa je očitno, da bi nastala občutna škoda, če bi zanje izvedela nepooblaščenca oseba (2. odst. 39. čl. ZGD-1; **objektivni kriterij**). Poleg tega ZGD-1 v 3. odst. 39. člena izrecno določa, da se za poslovno skrivnost **ne morejo določiti podatki**, ki so po zakonu javni ali podatki o kršitvah zakona ali dobrih poslovnih običajev.

Subjektivni kriterij se odraža v tem, da upravičenec sam s svojim aktom in s svojo voljo označi podatek kot zaupen in prepove njegovo neupravičeno sporočanje. Po tem kriteriju ni pomembno vprašanje, kakšen pomen imajo zaupni podatki za podjetje. Nosilec lahko kot poslovno skrivnost določi tudi morebitne manj pomembne podatke, saj je določitev prepuščena njemu samemu. Za izpolnitev tega kriterija pa mora biti podana izrecna odredba o tem, kateri podatki se štejejo za poslovno skrivnost. Ta odredba je lahko dana v splošnem aktu (npr. v pravilniku o poslovni skrivnosti), lahko pa je tudi posamična. Zaradi določnosti in preprečevanja nejasnosti mora biti odredba pisna, z njo pa morajo biti seznanjene osebe, ki so dolžne podatek varovati. S pisnim sklepom mora družba določiti tudi način varovanja poslovne skrivnosti in odgovornost oseb, ki so dolžne varovati poslovno skrivnost (1. odst. 40. čl. ZGD-1). Tem zahtevam pa je potrebno dodati tudi zahtevo, ki velja za vse normativne akte. Odredba ne sme veljati za nazaj. Kar pomeni, da so lahko kršitve poslovne skrivnosti samo tista dejanja, ki so bila kot taka določena že v času, ko je odredba veljala.

Pri **objektivnem kriteriju** pa je nujno, da je potreba po varstvu očitna, kar pomeni, da je ali bi lahko bilo vsaki povprečni osebi jasno, da podatek mora biti zaupen že po svoji vsebini. Upoštevati je treba, da so lahko predmet poslovne skrivnosti samo podatki, ki pomenijo konkurenčno prednost podjetja v kakršnemkoli pogledu in katerih sporočanje neupravičeni osebi bi škodilo konkurenčnemu položaju podjetja. Ne morejo pa biti kot poslovna skrivnost zajeti podatki, ki ne vplivajo na tržni konkurenčni položaj. Dokazno breme glede obstoja poslovne skrivnosti po 2. odst. 39. čl. ZGD-1 je primarno na podjetju, čigar podatki naj bi se s poslovno skrivnostjo varovali. Družba oz. podjetje ima praviloma vsa ustrezna znanja in izkušnje o trgu, na katerem deluje in natančno ve, kaj, kako in zakaj bi lahko vplivalo na konkurenčni položaj družbe.¹

ii) Zakon o javnem naročanju

V zvezi z dokumenti oz. podatki povezanimi z javnimi naročili, bi opozorili tudi na določbo drugega odstavka 22. člena Zakona o javnem naročanju (Ur. l. RS št. 128/06 s spremembami in dopolnitvami), ki se glasi: "Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so javni podatki količina iz specifikacije, cena na enoto, vrednost posamezne postavke in skupna vrednost iz ponudbe, v primeru merila ekonomsko najugodnejše ponudbe pa tisti podatki, ki so vplivali na razvrstitev ponudbe v okviru drugih meril." Javnost cene na enoto je bila mdr. obravnavana tudi v odločbi Pooblaščenca št. 021-83/2007/7 z dne 1.12.2008 in potrjena s strani Upravnega sodišča v odločbi št. U 284/2008-35 z dne 27.5.2009.

iii) Javnost podatkov povezanih s porabo javnih sredstev

V drugi alineji tretjega odstavka 6. člena ZDIJZ pa je določeno, da se dostop do informacij dovoli, ne glede na morebiten obstoj, mdr., izjeme poslovne skrivnosti iz prvega odstavka istega člena, če gre za podatke o porabi javnih sredstev. Zakon torej v primeru podatkov, ki odsevajo porabo javnih sredstev določa, da prevlada interes javnosti kljub obstoju morebitnih drugih zasebnih interesov (npr. poslovnih skrivnosti).

Kar zadeva prakso Informacijskega pooblaščenca se je le-ta opredelil konkretno do vprašanja javnosti predračunov iz javnega naročila v zadevi št. 090-5/2010/5 z dne 10.3.2010.² V danem primeru javno naročilo še ni bilo oddano, pogodba še ni bila sklenjena, zato je Pooblaščenec ugotovil, da še ne gre za porabo javnih sredstev. Vendar pa je Pooblaščenec v isti odločbi (glej točka 4.1., predzadnji štirje odstavki) poudaril da:

"od trenutka dalje, ko je takšen predračun podlaga oziroma del pogodbe, sklenjene z državo, po postopku javnega naročanja, ne more več predstavljati poslovne skrivnosti. Potrebno se je namreč zavedati, da je pravni posel z državo specifičen predvsem v tem, da gre za porabo javnih sredstev, zato je nadzor javnosti izrednega pomena. Tako nikakor ni mogoče pričakovati, da bi se kot poslovna skrivnost varoval podatek, kaj bo konkretno izbrano podjetje za določen skupni znesek iz ponudbe izvedlo, katero storitev in za kakšno ceno. Javnost takšnih podatkov je nujna že z vidika varstva konkurence in morebitnih zlorab, vendar izključno takrat, ko gre za porabo javnih sredstev."

¹ Takšno je tudi stališče Upravnega sodišča v sodbi pod opr. št. U 32/2008-25 z dne 8. 10. 2008 in pod opr. št. U 284/2008-35 z dne 27. 5. 2009.

² Povezava do odločbe preko spletne strani Informacijskega pooblaščenca:
[http://www.ip-rs.si/informacije-javnega-znacaja/iskalnik-po-odlocbah/odlocbe-informacije-javnega-znacaja/?tx_jzdecisions_pi1\[showUid\]=1086&tx_jzdecisions_pi1\[highlightWord\]=090-5%2F2010%2F5%20&cHash=8c2b91865c3d0ae7df051becf1359ba0](http://www.ip-rs.si/informacije-javnega-znacaja/iskalnik-po-odlocbah/odlocbe-informacije-javnega-znacaja/?tx_jzdecisions_pi1[showUid]=1086&tx_jzdecisions_pi1[highlightWord]=090-5%2F2010%2F5%20&cHash=8c2b91865c3d0ae7df051becf1359ba0)

iv) Uveljavljanje poslovne skrivnosti s strani stranskega udeleženca v postopku po ZDIJZ

Subjekt, ki nastopa kot stranski udeleženec v postopku dostopa po ZDIJZ in želi uveljavljati izjemo poslovne skrivnosti, se mora zavedati, da je na njem dokazno breme za opredelitev določenih podatkov za poslovno skrivnost ter da so možnosti za opredelitev poslovne skrivnosti omejene v primeru, ko gre za pogodbe sklenjene z javnimi organi in gre torej hkrati za podatke o porabi javnih sredstev. V tem smislu pavšalne navedbe, da npr. celotno zahtevano gradivo predstavlja poslovno skrivnost, niso sprejemljive. Stranski udeleženec mora v svoji pisni vlogi pojasniti, katere podatke oz. katere skupine podatkov iz zahtevanega gradiva, gre šteti za poslovno skrivnost in na kateri pravni podlagi (subjektivni oz. objektivni kriterij po ZGD-1) ter navedeno ustrezno utemeljiti.